

Oordelen, beoordelen en zichzelf oordelen

We lezen in Mt. 7:1

1 Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt.

Er staat niet: oordeel niet te hard, of oordeelt niet te veel. En er staat ook niet: oordeelt niet te vaak of oordeelt niet te snel maar er staat: oordeelt niet.

Dit is een belangrijke levenswet, die Jezus ons leert en waarvan men gelukkig wordt.

Oordelen is zoiets als:

- Anderen bekritisieren.
- Iets van anderen eisen.
- Sterke wensen hebben dat anderen anders moeten zijn.

Oordelen is ook zoiets als je bemoeien met andermans zaken. Ik noem een tekst uit 1 Petrus 4:15 waar staat: Laat niemand moeten lijden als een moordenaar, of dief, of boosdoener, of als een bemoeial.

Hier worden een moordenaar en een dief en een boosdoener in één reeks genoemd met iemand die zich met andermans zaken bemoeit. Een bemoeial!

Een bemoeial is iemand, die zich inlaat met zaken die hem niets aangaan. Wat dat betreft is de uitdrukking: "Bemoei je met je eigen zaken, zeg" juist.

Ga dus niet buiten je grenzen. Dat heeft met ootmoed te maken. Zo ook met oordelen. Oordelen heeft met hoogmoed te maken en niet met ootmoed.

2 Want met het oordeel, waarmede gij oordeelt, zult gij geoordeeld worden, en

met de maat, waarmede gij meet, zal u gemeten worden.

Het gevolg van oordelen is, dat men het op "zijn eigen boterham" terug krijgt. God houdt het heel nauwkeurig bij want er staat: "met de maat, waarmede gij meet, zal u gemeten worden.

Als oordelen, anderen bekritisieren dus iets is, wat helemaal uit ons leven weg moet, moeten we dan alles maar voor zoete koek nemen en niets zeggen?? Nee, maar ook daar heeft de bijbel een antwoord op.

Een zaak beoordelen is heel iets anders dan oordelen. Er staat dan ook in de bijbel dat een geestelijk mens alle dingen beoordeeld..

Het is vleeselijk om te oordelen maar naar de mate men toeneemt en groeit in de genade, kan men beter de dingen toetsen die op ons afkomen.

Het is geestelijk om te "beoordelen". Men zou dus beoordelen "toetsen" kunnen noemen.

Over "beoordelen" wordt gesproken in 1 Cor. 2:15 waar staat:

Maar de geestelijke mens beoordeelt alle dingen, zelf echter wordt hij door niemand beoordeeld.

De geestelijke mens toetst dus alle dingen die op hem afkomen. En dan kan hij komen met de waarheid om te helpen maar niet om de ander te oordelen. Hij wil helpen!

Als iemand een geestelijk mens was op aarde, dan was Jezus dat wel. Hij

beoordeelde alle dingen maar werd Zelf door niemand beoordeeld.

Wat wil dat laatste zeggen? Jezus zei in Johannes 8:46 "Wie overtuigt Mij van zonde?" Er was immers niemand die Hem op iets slechts of verkeerd kon beoordelen. Het wilde niet zeggen, dat iedereen het met Hem eens was. Nee, Hij was vaak onbegrepen.

Maar Jezus wist precies wat in de mens was. Dat hoefde niemand Hem te vertellen. In Joh. 2:35 staat dat het voor Hem niet nodig was, dat iemand van de mens getuigde, want Hij wist Zelf wat in de mens was.

Hij was immers gekomen in een vlees, wat ook wij hebben (Rom. 8:3).

"Het tegenovergestelde van anderen oordelen is zichzelf oordelen. Dat wordt genoemd in 1 Cor. 11:31 en verder waar staat:

Indien wij echter onszelf beoordeelden.

De staten vertaling noemt hier niet "beoordelen" maar "oordelen"

Dus ... lindiën wij echter onszelf oordelen, zouden wij niet onder het oordeel komen. Maar onder het oordeel des Heren worden wij getuchtigd, opdat wij niet met de wereld zouden veroordeeld worden.

Als we goed lezen, wordt hier gesproken over drie mogelijkheden:

- a) Onszelf oordelen
- b) Door de Here geoordeeld worden.
- c) Met de wereld veroordeeld worden.

Het is een soort opgaande lijn. Als het ene niet helpt, volgt het andere.

Onszelf oordelen is de beste manier. Over het algemeen verdedigt men zichzelf in plaats van dat men zichzelf oordeelt.

Men verontschuldigt zichzelf. In dat woord "verontschuldigen" zit zoets als: ik heb geen schuld maar de ander wel.

Zichzelf oordelen is een gouden weg die leidt uit problemen. Het wordt genoemd bij het avondmaal. In de gemeente Korinthe waren er niet weinig maar velen zwak en ziekelijk en er ontsliepen niet weinigen.

Een uitweg hieruit is volgens de apostel Paulus "zichzelf oordelen". Het is dus goed voor onze gezondheid om niet anderen, maar zichzelf te oordelen.

Dus we zagen drie mogelijkheden in overtreffende trap. Ten eerste: zichzelf oordelen. En als dat niet helpt komt de Heere met zijn oordeel.

Omdat men oordeelt, geeft men voet aan het kwade en dan komt de Heere met een oordeel.

Dat kan Hij zelf doen maar Hij kan daar ook een dienstknecht van de Heer voor gebruiken die een uitspraak doet of tussenbeide moet komen als de zaak geheel vastloopt tussen mensen.

Verootmoedigt men zich dan nog niet, helpt ook dat nog niet, dan komt men op één lijn te staan met de wereld. Men wordt dan later met de wereld veroordeeld.

Oordelen is altijd hoogmoed en een ander minachten. We lezen dat in Lucas 18:9 waar staat:

Hij sprak ook met het oog op sommigen, die van zichzelf vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren en al de anderen verachtten, deze gelijkenis:

In deze gelijkenis komt de hoogmoed naar voren, die gepaard gaat met anderen oordelen en verachten, en de ootmoed, die gepaard gaat met zichzelf oordelen:

Twee mensen gingen op naar de tempel om te bidden; de een was een Farizeeër de ander een tollenaar.

De Farizeeër stond en bad dit bij zichzelf: O God, ik dank U, dat ik niet zo ben als de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, echtbrekers, of ook als deze tollenaar.

Die Farizeeër bad bij zichzelf, staat hier. Er was geen behoefte aan verandering bij zichzelf; hij had geen nood en vroeg niets. Hij prees zichzelf.

We moeten deze gelijkenis ook niet verkeerd begrijpen, Rovers zijn dieven en onrechtvaardigheid is slecht en daarin heeft God geen behagen.

Maar het gaat om het feit dat hij deze mensen verachtte en dat hij geen nood had voor zichzelf. Hij verachtte die tollenaar die een eindje verderop stond te bidden.

De Farizeeër prevelde verder: *Ik vast tweemaal per week, ik geef tienden van al mijn inkomsten.*

Het is niet niks wat hij daar noemt. Hij deed zelfs meer dan het gewone. In de wet stond namelijk niet dat zij tweemaal per week moesten vasten. Vasten is een vrijwillige zaak en wordt door niemand aan God opgelegd.

Deze man vastte tweemaal per week. Om zichzelf als goede Farizeeër op de schouders te kunnen kloppen.

13 De tollenaar stond van verre (waarschijnlijk stond hij in de buitenste voorhof in een diep besef van de heiligheid van God) en wilde zelfs zijn ogen niet opheffen naar de hemel (hij had schuldbesef),

... maar hij sloeg zich op de borst (als teken van berouw en zelfverwijt; toen Jezus stierf sloegen de mensen zich ook op de borst als een soort zelfverwijt) en de tollenaar zeide: O God, wees mij, zondaar, genadig!

De tollenaar oordeelde zichzelf: wees mij genadig; wees mij zondaar genadig. Hij deed een beroep op Gods genade.

14 Ik zeg u: Deze keerde, in tegenstelling met de ander, gerechtvaardigd naar huis terug.

Deze man, die zichzelf oordeelt en niet anderen, keert gerechtvaardigd naar huis terug.

En dan zegt Jezus de volgende woorden: *Want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, doch wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.*

Zichzelf vernederen, zichzelf oordelen leidt tot verhoging wat God betreft. Het geldt voor een ieder, bekeert of onbekeerd.

We gaan weer terug naar Jezus' woorden in Mt. 7:3 waar staat:

3 Wat ziet gij de splinter in het oog van uw broeder, maar de balk in uw eigen oog bemerkt gij niet?

*4 Hoe zult gij dan tot uw broeder zeggen:
Laat mij de splinter uit uw oog wegdoen,
terwijl, zie, de balk in uw oog is?*

*5 Huichelaar, doe eerst de balk uit uw oog
weg, dan zult gij scherp kunnen zien om de
splinter uit het oog van uw broeder weg te
doen.*

Naar de mate dat wij onszelf oordelen in het leven van alledag, gaan we scherper zien maar niet om te oordelen maar om te helpen.

En dan komt Jezus met een merkwaardige uitspraak in vers 6. Jezus is ootmoedig en nederig van hart. En juist daardoor ziet Hij scherp en helder:

*6 Geeft het heilige niet aan de honden en
werpt uw paarden niet voor de zwijnen,
opdat zij die niet vertrappen met hun poten
en, zich omkerende, u verscheuren.*

Wat wij van Jezus gehoord hebben in het voorafgaande gedeelte, zijn parels. Het zijn woorden voor ootmoedigen; woorden voor mensen die zichzelf willen oordelen.

Zwijnen en honden zijn beelden van mensen, die in zonde zwelgen.

In Deut. 23:17/18 staat:

*Er zal onder de dochters van Israël geen
aan ontucht gewijde vrouw zijn, en er zal
onder de zonen van Israël geen aan
ontucht gewijde man zijn.*

*Gij zult geen hoerenloon of hondengeld in
het huis van de Here, uw God brengen*

In Openbaring 22:15 staat:

*Buiten (en dat is de plaats van de poel des
vuurs) zijn de honden en de tovenaars, de*

*hoereerders, de moordenaars, de
afgodendienaars en ieder, die de leugen
liefheeft en doet.*

Naar de mate dat wij onszelf oordelen in het leven van alledag, gaan we scherper zien maar niet om te oordelen maar om te kunnen helpen.